

Antrenör Davranış Stilleri Algısının Spora Bağlılığı Yordama Etkisinin Yapısal Regresyon Modeli ile İncelenmesi

Yasin ALTIN^{1*} , Burhan ÖZKURT¹ , Hüseyin Fatih KÜÇÜKİBİŞİ¹

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Sivas

Araştırma Makalesi

Gönderi Tarihi: 15/03/2023

Kabul Tarihi: 21/07/2023

Online Yayın Tarihi: 31/12/2023

Öz

Bu çalışmada, sporcular tarafından algılanan antrenör davranışlarının spora bağlılık düzeylerini yordama etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma yaklaşımlarından, ilişkisel araştırma deseni ile yürütülmüştür. Araştırma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenen Sivas ilinde aktif olarak spor yapan, 18-27 yaş aralığında, 227'si erkek ve 166'sı kadın olmak üzere 393 sporcudan oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, kişisel bilgi formu, antrenör davranış algısı ölçeği ve spora bağlılık ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler JAMOVI (2.2.5) programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık gibi betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi, basit ve çoklu doğrusal regresyon analizlerinden faydalanılmıştır. Bulgulara göre sporcuların antrenör davranış stillerine yönelik algıları ile spora bağlılık (odaklanma, dinç olma) düzeyleri arasında anlamlı pozitif ilişkiler bulunmuştur. Ödüllendirici antrenör davranış algısının spora bağlılığın odaklanma boyutunu yordama etkisi anlamlıdır. Ödüllendirici davranış algısındaki 1 birimlik artış, odaklanma düzeyinde ,26 birimlik artışa karşılık gelmektedir ve odaklanma boyutundaki varyansın %11'ini açıklamaktadır. Eğitim-öğretim davranış algısının spora bağlılığın dinç olma boyutunu yordama etkisi anlamlıdır. Eğitim-öğretim davranış algısındaki 1 birimlik artış dinç olma düzeyinde ,17 birimlik artışa karşılık gelmektedir ve dinç olma boyutundaki varyansın yaklaşık olarak %14'ünü açıklamaktadır. Diğer boyutların spora bağlılığın boyutları üzerinde yordama etkisi anlamlı bulunmamıştır. Sonuç olarak, sporcuların antrenör davranış stillerine yönelik algıları ile spora bağlılık düzeyleri arasında anlamlı ilişki gözlenmiş olsa da yalnızca ödüllendirici ve eğitim-öğretim alt boyutlarındaki davranış algısı yordayıcıdır.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Davranış, Spor, Bağlılık

Investigation of the Effect of Perception of Coach Behavior Styles on the Prediction of Sport Engagement by Structural Regression Model

Abstract

In this study, it is aimed to examine the effect of coach behaviors perceived by the athletes on the prediction of the level of commitment to sports. The research was carried out with the relational research design, one of the quantitative research approaches. The research group consists of 393 athletes, 227 women and 166 men, between the ages of 18-27, who are actively engaged in sports in the province of Sivas, which is determined by criterion sampling, one of the purposeful sampling methods. Personal information form, coach behavior perception scale and sports commitment scale were used as data collection tools in the research. The obtained data were analyzed with the JAMOVI (2.2.5) program. In the analysis of the data, descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, skewness and kurtosis, Pearson correlation analysis, simple and multiple linear regression analyzes were used. According to the findings, significant positive correlations were found between the perceptions of the athletes about the coaching behavior styles and their level of commitment to sports (focus, being vigorous). The effect of rewarding coach behavior perception on predicting the focus dimension of sports commitment is significant. 1 score increase in the perception of rewarding behavior corresponds to a .26 score increase in the focus level and explains 11% of the variance in the focus dimension. The effect of education-training behavior perception in predicting the vigor dimension of sports commitment is significant. 1 score increase in the perception of education-training behavior corresponds to .17 score increase in the level of being vigorous and explains approximately 14% of the variance in the dimension of being vigorous. The predictive effect of other dimensions on the dimensions of sports commitment was not significant. As a result, although a significant relationship was observed between the athletes' perceptions of coach behavior styles and their level of commitment to sports, only the behavior perception in the rewarding and educational dimensions is predictive.

Keywords: Coach, Behavior, Sport, Engagement

* Sorumlu Yazar: Yasin Altın, E-posta: yasinaltin@cumhuriyet.edu.tr

GİRİŞ

Sportif başarıda fizyolojik, psikolojik, teknik veya taktik gibi birçok unsur rol oynamaktadır (Saatçioğlu ve Karaca, 2012). Amatör veya profesyonel sporcuların çok yönlü gelişimlerinde ve sportif başarılarında antrenörler önemli belirleyiciler arasında yer almaktadır (Onağ ve ark., 2013; Toros ve Duvan, 2011). Ayrıca bir antrenörün sporcunun performansı ve başarısı üzerinde önemli bir etkisinin olduğu, evrensel olarak kabul görmüş bir gerçektir (Jowett ve Poczwadowski, 2007). Sporcular, doğuştan gelen bir yetenek, fiziksel yetkinlik, zihinsel güç, irade, disiplin, motivasyon ve spor ahlakı gibi başarı için gerekli tüm parametrelere sahip olsalar dahi, kendilerini yetiştirecek nitelikli bir antrenöre sahip değil iseler, büyük bir olasılıkla ulaşılmak istenen performansın gerisinde kalacak veya hedeflenen sportif başarıyı elde etmeleri mümkün olmayacaktır. Bu sebeple amatör veya profesyonel nitelikte yapılan herhangi bir spor dalında elde edilecek sportif başarının en büyük mimarlarından biri de şüphesiz antrenörler olarak görülmelidir (Short ve Short, 2005).

Antrenör kavramı, sporcuyu önemli düzeyde etkileyen (Stirling ve Kerr, 2009), takım dinamiğini belirlemede bir lider (Karakoç ve ark., 2011), sporcu için bir rol model (Sunay, 2013) ve sporun temel taşı (Sunay, 1997) olarak tanımlanmaktadır. Antrenör tarafından sergilenen davranışlar, sporcu üzerinde olumlu ya da olumsuz etkiye sahiptir (Chelladurai, 1984; Côté ve ark., 1995; Short ve Short, 2005; Smoll ve Smith, 1984). Antrenörler, spora başlama, spora devam etme, sporu bırakma ve spora olan bağlılık gibi sporcularla ilgili birçok sürece doğrudan dâhil olabilmektedir. Sporun en önemli paydaşlarından olan antrenör; alandaki yenilikleri takip eden, sporcuların uluslararası kural ve tekniklere uygun eğitilmesinde etkin rol oynayan bir spor eğitimcisidir (Gençlik Spor Genel Müdürlüğü, [GSGM], 2015). Vanek (1971) antrenörleri, bilimsel bilgiyi sporcunun başarı elde etmesinde kullanan ve spora özgü beceri ve stratejiler ile birleştiren, bununla birlikte farklı kişilik özelliklerine sahip sporculara uygulayan spor eğitimcisi olarak tanımlamaktadır. Ek olarak antrenör; farklı spor dallarında bireylerin var olan potansiyellerini tespit etme, geliştirme, yönlendirme gibi amaçlar doğrultusunda bireyi antrene eden kişi olarak ifade edilmektedir (Coutu ve ark., 2009). Bu tanımlamalar değerlendirildiğinde antrenörlerin, sporcuların hem fiziksel hem de duygusal yönden gelişmelerine katkı sağlanmasında çeşitli görevler üstlendikleri söylenebilir.

Antrenör, iyi bir organizatör ve etkin bir yönetici olarak hareket ederken aynı zamanda sporcuların motivasyonunu yüksek tutan, onların bağımsızlıklarını ve yeterliliklerini kazanmalarına yardımcı olan bir eğitimci olarak görülmektedir (Dolaşır, 2006). İyi bir antrenörün oyun kurallarından fazlasını bilmesi gerekir. Özellikle olumlu iletişim ve olumlu antrenör davranışlarının olduğu ortamlarda sporcuların motivasyonları ve spora olan bağlılıkları daha fazla artmaktadır (De Muynck ve ark., 2020; Martín-Albo ve ark., 2003; Ortiz Marholz ve ark., 2011; Ortiz Marholz ve ark., 2016; Weiss, 2015). Bu durum sporcuların becerilerinin gelişimini olumlu yönde desteklemektedir (Altıntaş ve ark., 2012). Antrenör ve sporcu arasında doğal olarak ortaya çıkan bu karmaşık sürecin açıklanmasında alanyazınında birçok model geliştirilmiş ve bu modellerin temelinde sporcunun gelişimi ve bağlılığı için antrenörlerin davranışları ile iletişimin önemli olduğu vurgulanmıştır (Alemu ve Babu, 2011; Notario-Alonso, 2023; Yapar ve İnce, 2014). Antrenörlerin sporcu ile kurduğu iletişim şekli sporcuyu hem psikolojik hem sportif açıdan etkilemektedir (Cranmer ve Myers, 2015; Jowett

ve Cockerill, 2003). Antrenörler ile kurulan pozitif iletişim, sporcuların yaptıkları işe daha çok odaklanmalarına ve daha iyi performans göstermelerine zemin hazırlamaktadır (West, 2016). Olumsuz iletişim kurulduğu durumlarda ise sporcu açısından süreç olumsuz algılanır ve sporcunun duygusal yönü ortaya çıktığı için performansta bir düşüş görülür (Bekiari ve Syrmipas, 2015). Bu sonuçlar ile antrenörün sporcu ile kurduğu iletişiminin sporcunun davranışını büyük oranda etkileyebileceği söylenebilir. Ayrıca sporcu ve antrenör arasında kurulan samimi ve güvene dayalı bir ilişkinin güçlü bir bağ kurulmasına olanak sağlayacağı ifade edilebilir.

Bowlby (1969) bağlanma davranışının yaşamın erken dönemlerinde aile üyelerine yönelik olduğunu ve bu davranışın bireylerin sağlıklı bir şekilde gelişimini desteklediğini belirtmektedir. Bununla birlikte, ergenlik ve erişkinliğin ilk dönemlerinden itibaren bireylerin bağlanma davranışının diğer kişilere, topluluklara, değerlere ve kurumlara doğru yöneldiğini ifade etmektedir. Bu süreçte, spor ortamı da bir bağlanma deneyimi sağlayabilir ve antrenörler bu süreçte önemli bir rol oynayabilir. Spor ortamında sporcuların gelişimlerinden sorumlu olan antrenörler, yalnızca sporcuların sportif başarılarından değil aynı zamanda sporcuların bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişimlerinden de sorumludurlar (Kılıç ve İnce, 2021). Bu bağlamda antrenörlerin sporculara yönelik sergiledikleri davranış biçimleri ve iletişim şekillerinin, sporcuların spora olan bağlılıklarını etkileyebileceği öngörülebilir. Bu öngörüye dayalı olarak, antrenör davranışlarının, sporcunun spora bağlılığını tayin edebilecek nitelikte olup olmadığının irdelenmesi de önemli görülmektedir.

Spora bağlılık olgusu karmaşık bir yapıya sahip olduğu gibi sporcu ile kurulan olumlu ilişkiler bağlılığın yönünü ve şiddetini etkileyebilmektedir. İletişim sonucunda gelişen olumlu duygular sporcunun spora bağlanmasına olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Martinez ve ark., 2016). Bu nedenle sporcunun spora bağlılığını güçlendirmek için antrenörlerin olumlu tutum ve davranış sergilemesi oldukça önemlidir. İki taraf arasında kurulan bu ilişki saygı ve sevgi çerçevesi içerisinde geliştiği zaman, olumlu bir çalışma ortamı oluşur ve her iki taraf da amaçlarına ulaşma konusunda daha verimli olur (Jowett, 2005). Bu sayede spora bağlılığı artan sporcular, gelecekte spora devam etme konusunda olumlu yönde tutum sergilerler. Birçok araştırmada, spora devam etme ve sporu bırakmanın en önemli nedenlerinden biri olarak spora olan bağlılık gösterilmiştir (O'Neil ve Hodge, 2020; Özkurt, 2023; Santi ve ark., 2014; Scanlan ve ark., 1993; Sousa ve ark., 2007). Bu çalışmalarda spora olan bağlılığın azalmasıyla bireylerin sporu bırakma eğilimlerinin artacağı bildirilmiştir. Ayrıca, yapılan değerlendirmeler antrenörlerin sporculara karşı sergilemiş oldukları olumlu tutum ve davranışların, sporcuların gelecekte spor yapma niyetlerini olumlu yönde etkileyeceğini açıkça ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, antrenör-sporcu iletişimi ne kadar olumlu ve etkin olursa spora olan bağlılığın da o kadar güçlü olacağı düşünülmektedir. Spor ortamında bu iki etkenin olumlu seyri, sporda verimin, performansın, motivasyonun ve sportif başarının artmasını da etkileyebilir.

Bu çalışma ile antrenör davranış stilleri algısının spora bağlılığı yordama etkisinin yapısal regresyon modeli ile incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında şu sorulara cevaplar aranmıştır: a) Sporcular tarafından algılanan antrenör davranış stillerinin spora bağlılığın, odaklanma ve dinç olma boyutlarını yordama etkisi var mıdır? b) Sporcular tarafından algılanan antrenör davranışlarının, spora bağlılığı yordama etkisi var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma deseni esas alınmıştır. Bu çalışma, ilişkisel araştırma modeli ile yürütülmüştür. Bu model, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi ve etkileşimi incelemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmada ilişkisel araştırma modeli, bu değişkenlerin birlikte değişimini ve derecesini belirlemek için kullanılmıştır (Frankell ve ark., 2011).

Araştırma Grubu

Araştırma grubu, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örneklemin ölçüt örnekleme kullanılarak belirlenmiştir. Ölçüt olarak aktif spor yapma, lisanslı olarak spor yapma ve farklı branşlarda bireysel ve takım sporcusu olma ölçütleri belirlenmiştir.

Tablo 1. Sporculara ait demografik özellikler

		Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	227	57,76
	Kadın	166	42,24
Yaş	18- 20 yaş	213	54,20
	21-23 yaş	140	35,62
	24-27 yaş	39	10,18
Spor Türü	Bireysel	310	78,88
	Takım	83	21,12
Toplam		393	100,0

Tablo 1'de, katılımcıların çoğunluğunun 18-20 (%54,2) yaş aralığında olduğu ve bu yaş aralığını sırasıyla 21-23 yaş %35,6 ve 24-27 yaş (%10,1) gruplarının takip ettiği görülmektedir. Ayrıca, katılımcıların cinsiyet açısından dağılımlarına bakıldığında, 227'sinin (%57,8) erkek ve 166'sının (%42,2) kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların spor türlerine göre dağılımlarında, 310'unun (%78,9) bireysel, 83'ünün (%21,1) takım sporları yaptığı görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın bu bölümünde veri toplama araçları hakkındaki bilgilere yer verilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların cinsiyetleri, yaşları ve okul düzeyleri (ortaokul veya lise) hakkında bilgileri içeren sorulardan oluşmaktadır. Bu bilgiler, araştırmanın yapıldığı örneklem hakkında genel bir fikir vermektedir.

Spor İçin Liderlik Ölçeği-Sporcunun Antrenör Davranışını Algılaması Versiyonu: Sporcuların algıladıkları antrenör davranışlarını ölçmek için Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilen Unutmaz ve Gençler (2014) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan 40 maddelik “Spor İçin Liderlik Ölçeği-Sporcunun Antrenör Davranışını Algılaması Versiyonu” kullanılmıştır. Ölçek, “eğitim-öğretim”, “demokratik davranış”, “otoriter davranış”, “sosyal destek”, “ödüllendirici davranış” olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmakta ve 5’li derecelendirme (1= Hiçbir zaman, ..., 5= Her zaman) tipindedir. Ölçekte ters kodlanmış ifade

bulunmamaktadır. Sporcunun antrenör davranışını algılaması ölçeğinin güvenilirliğine ilişkin Cronbach Alpha ve McDonalds Omega katsayıları hesaplanmıştır. Alpha ve Omega katsayıları sırasıyla Eğitim-Öğretim boyutu için ,95 ve ,95, Demokratik davranış boyutu için ,93 ve ,93, Otoriter davranış boyutu için ,79 ve ,79, Sosyal destek boyutu için ,88 ve ,89 ve Ödüllendirici davranış boyutu için ,79 ve ,81 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda ölçme aracının tüm boyutlarında güvenilirlik katsayılarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ): Sporcuların spora olan bağlılık düzeylerini belirlemek için ilk olarak Schaufeli ve Bakker (2003) tarafından geliştirilen ve sonrasında Guillén ve Martínez-Alvarado (2014) tarafından revize edilerek geliştirilen, Kayhan ve ark., (2020) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan 10 maddelik “Spora Bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, “odaklanma” ve “dinç olma” olmak üzere 2 alt boyuttan oluşmakta ve 7’li derecelendirme (1= Hiçbir zaman, ..., 7= Her zaman) tipinde hazırlanmıştır. Ters maddesi bulunmamaktadır. Ayrıca, spora bağlılık ölçeğinin güvenilirliğine ilişkin Cronbach Alpha ve McDonalds Omega katsayıları hesaplanmıştır. Alpha ve Omega güvenilirlik katsayısı sırasıyla Odaklanma boyutu için ,71 ve ,73 ve Dinç olma boyutu için ,84 ve ,85 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda ölçme aracının her iki boyutunda güvenilirlik katsayılarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya ilişkin veriler 2022-2023 sezonu içerisinde lisanslı olarak spor hayatına devam eden sporculardan toplanmıştır. Verilerin sağlıklı bir şekilde toplanabilmesi için antrenörlerden yardım alınmıştır. Katılımcılara araştırma hakkında bilgilendirme yapılmış ve gönüllü katılım onam formu imzalatılmıştır. Sporcular anketleri 15±5 dakikada yanıtlamışlardır. Toplamda 425 anket online ve yüz yüze olarak uygulanmış ve incelemeler sonunda 22 adet anket hatalı ve eksik işaretlemelerden dolayı elenerek, 403 anket analizlere tabi tutulmuştur.

Araştırma Etiği

Araştırmaların etik kurallara uygun olarak yürütülmesi, katılımcıların haklarına saygı duyulması ve zarar verilmemesi açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle, araştırmanın yürütülmesi için gerekli etik kurul izni Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulları; Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı’ndan “04.10.2022 tarihli, 60263016-050.06.04-E.494575 sayılı” karar ile alınmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Bu istatistikler arasında frekans (f), yüzde (%), ortalama (Ort.), standart sapma (S), basıklık ve çarpıklık yer almaktadır. Örtük değişkenler arasındaki doğrudan etkiler yapısal regresyon modeli ile incelenmiştir. Yapısal regresyon analizi yapılmadan önce uç değerlerin tespiti, çok değişkenli normallik, çoklu bağlantı ve teklik sorunu, örneklem büyüklüğünün yeterliği ve çoklu korelasyon değerleri incelenmiştir. Uç değerlerin tespitinde kritik ki-kare değeri hesaplanarak mahalnobis uzaklık değerleriyle karşılaştırılmıştır (Max. Mahalanobis uzalığı $< X^2 = 76,15$). Örneklem büyüklüğünün yeterliliği için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri hesaplanmıştır. Çok değişkenli normallik grafiksel incelemeler ve çarpıklık-basıklık gibi

betimsel istatistiklere dayalı olarak değerlendirilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerleri için $\pm 1,5$ aralığı normallik varsayımını karşılamaktadır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Fakat yapı geçerliliğinin test edilmesinde basıklık için ± 10 aralığı ve çarpıklık için ± 3 aralığı normallik için varsayım ihlali oluşturmamaktadır (Kline, 2011). Çoklu bağlantı ve teklik sorunu için çoklu korelasyonların karesi (SMC) incelenmiştir. Tabachnick ve Fidell (2013) ,90 üzerinde çoklu bağlantı ve 1'e eşit değeri ise teklik sorunu olarak değerlendirmektedir. Değişkenler arası korelasyonların manidarlığı Bartlett'in küresellik testi ile incelenmiştir ve anlamlı korelasyon bulgusu aranmıştır. Verilerin analizinde R (4.2.1) programı ve JAMOVI (2.3.18) programından faydalanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada kullanılan ölçme araçlarına ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların algıladığı antrenör davranışlarının spora bağlılık düzeyini yordama etkisine ilişkin bulgular ve yorumlar bu bölümde paylaşılmıştır.

Tablo 2. Ölçeklere ilişkin betimsel istatistikler

Ölçek	Boyut	Ort.	Med.	S.	Min.	Maks.	Çarpıklık	Basıklık
SLÖ	Eğitim-Öğretim	4,04	4,31	0,88	1,62	5,00	-0,93	-0,10
	Demokratik	3,91	4,22	0,91	1,00	5,00	-0,84	-0,18
	Otoriter	4,00	4,20	0,92	1,20	5,00	-0,94	0,10
	Sosyal destek	3,87	4,00	0,87	1,13	5,00	-0,82	0,03
	Ödüllendirici	3,90	4,00	0,84	1,40	5,00	-0,76	-0,03
SBÖ	Dinç olma	6,39	6,71	0,73	3,71	7,00	-1,40	1,26
	Odaklanma	5,96	6,33	1,09	2,33	7,00	-1,09	0,31

Not. SLÖ = Sporcu için liderlik ölçeği, SBÖ = Spora bağlılık ölçeği

Tablo 2'ye göre katılımcıların ortalama puanları her iki ölçme aracının tüm boyutlarında yüksek puan aralığındadır (SLÖ için 3,66 üzeri puan ve SBÖ için 5 üzeri puan). Bu katılımcıların antrenörlerine yönelik yüksek düzeyde olumlu algıya sahip olduğunu ve antrenör davranışlarını otoriter olarak algıladıklarını göstermektedir. Ayrıca spora bağlılık düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Puan düzeyinin yüksek olması ve düşük puana sahip bireyin az olması puan dağılımlarının sola çarpık yapıya sahip olduğuna işaret etmektedir. Çarpıklık değerlerinin negatif yüke sahip olması bu bulguyu doğrulamaktadır. Basıklık değerleri incelenmiş, spora bağlılığın dinç olma boyutu için 1,26 katsayısında olduğu tespit edilmiştir. Bu dinç olma boyutunun sivri dağılım özelliği sergilediğini göstermektedir. Diğer boyutlarda ise sifıra oldukça yakın olduğu görülmüştür. Her iki ölçeğin boyutlarında basıklık ve çarpıklık değerleri kabul edilebilir düzeydedir. Ortalama ve medyan değerleri arasındaki fark ,13 ile ,36 puan aralığında olup birbirine yakındır. Buna göre ölçek toplam puanları için normallik açısından varsayım ihlali gözlenmemiştir.

Varsayımsal İncelemeler

Sporcuların antrenör davranış stillerine yönelik algıları ile spora bağlılık düzeyleri arasındaki nedensel ve yapısal ilişki test edilmeden önce mahalnobis uzaklık değeri, hesaplanan kritik ki-kare değerinin üzerinde olan 10 gözlem, veri setinden çıkarılarak yapısal regresyon modeli 393 gözlem ile kurulmuştur. Mevcut durumda gözlem sayısının yapısal regresyon modeli için yeterli olduğu görülmüştür (KMO = ,96). Ölçeklerde yer alan maddelerin çoğunluğunun çarpıklık ve basıklık değerleri $\pm 1,5$ aralığındadır. Bazı maddeler ise bu aralığın dışındadır (Çarpıklık ve basıklık değerleri sırasıyla spora bağlılık dinç olma boyutu madde 6 için -2,19 ve 3,96; madde 7 için -2,07 ve 3,97; madde 1 için -1,95 ve 3,52; madde 3 için -1,81 ve 2,52; madde 4 için basıklık 1,56; Spora bağlılık odaklanma boyutu Madde 3 için -1,87 ve 2,96). Fakat yapı geçerliliğinin sınanmasında referans olarak alınan çarpıklık değeri ± 3 aralığı ve basıklık değeri ± 10 aralığındadır. Bu sayede normallik varsayımının karşılandığı görülmüştür. Ek olarak ortalama ve medyan değerlerinin birbirine yakınlığı ve grafiksel incelemeler bu varsayımın karşılanmasında kanıt oluşturmaktadır. Boyutlarda yer alan maddeler için çoklu korelasyonların karesinin referans alınan aralıkta yer aldığı görülmüştür (Eğitim-Öğretim boyutu için ,51 ve ,73; Otoriter boyutu için ,23 ve ,45; Demokratik boyutu için ,51 ve ,62; Ödül boyutu için ,13 ve ,52; Sosyal Destek boyutu için ,20 ve ,66; Odaklanma boyutu için ,25 ve ,34; Dinç Olma boyutu için ,19 ve ,48). Buna bağlı olarak çoklu bağlantı ve teklik sorunu gözlenmemiştir. Değişkenler arası korelasyon değerleri bütün boyutlarda anlamlıdır (Bartlett'in Küresellik testi sonuçları Eğitim Öğretim boyutu için $X^2 = 4031$, sd = 78 ve $p < ,001$; Demokratik boyutu için $X^2 = 2223$, sd = 36 ve $p < ,001$; Sosyal Destek boyutu için $X^2 = 1561$, sd = 28 ve $p < ,001$; Ödül boyutu için $X^2 = 625$, sd = 10 ve $p < ,001$; Odaklanma boyutu için $X^2 = 251$, sd = 3 ve $p < ,001$; Dinç Olma boyutu için $X^2 = 985$, sd = 21 ve $p < ,001$).

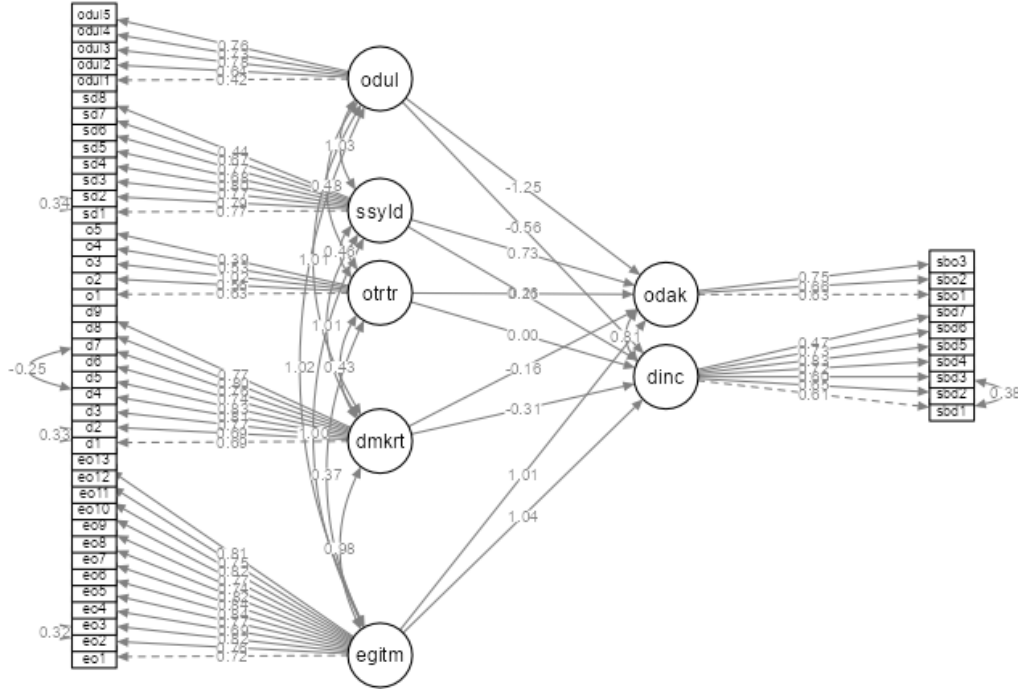
Yapısal Regresyon Modelleri

Spora bağlılığın odaklanma ve dinç olma boyutlarının yordanmasına yönelik antrenör davranış stillerinin yordama etkisinin incelendiği yapısal regresyon modeli için model-veri uyumu sağlanmıştır (Tahmin Metodu = Ağırlıklandırılmış En Küçük Kareler (ULS); Model Testi için $X^2 = 3852$, sd = 1149 ve $p > ,05$). Hatalara ilişkin uyum iyiliği indeksleri kabul edilebilir uyum değerlerine sahiptir (SRMR = ,05; RMSEA = ,08 [%95 Güven Aralığı Alt Limit ,07 ve Üst Limit ,08] ve RMSEA p değeri $< ,001$). Modelin açıklayıcılığına yönelik hesaplanan uyum indeksleri genel olarak ,95'in üzerindedir ve iyi uyum değerlerine sahiptir (CFI = ,98; TLI = ,98; NNFI = ,98; NFI = ,97; PNFI = ,91; RFI = ,97; IFI = ,98; RNI = ,98;). Model testi ve uyum indekslerine göre yüksek düzeyde model-veri uyumunun sağlandığı görülmüştür. Ölçüm modelinde yer alan bütün yollar istatistiksel olarak anlamlıdır ($z > 1,96$ ve $p < ,001$). Spora bağlılığın alt boyutlarının yordanmasına yönelik yapısal regresyon modeli parametre tahminlerine Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3. Spora bağlılığın alt boyutlarının yordanmasına yönelik yapısal regresyon analizi sonuçları

Yordanan	Yordayan	B	Std. Hata	%95 Güven Aralığı		β	z	p
				Alt Limit	Üst Limit			
Odaklanma	Eğitim-Öğretim	0,99	0,82	-0,62	2,60	1,01	1,21	0,228
	Demokratik	-0,17	0,72	-1,59	1,25	-0,16	-0,23	0,815
	Otoriter	0,10	0,09	-0,08	0,28	0,11	1,08	0,281
Odaklanma	Sosyal Destek	0,67	0,83	-0,96	2,30	0,73	0,81	0,418
	Ödül	-1,83	1,54	-4,86	1,19	-1,25	-1,19	0,235
Dinç olma	Eğitim-Öğretim	0,80	0,43	-0,04	1,65	1,04	1,87	0,062
	Demokratik	-0,26	0,42	-1,07	0,56	-0,31	-0,62	0,538
	Otoriter	0,00	0,05	-0,09	0,09	0,00	0,01	0,995
	Sosyal Destek	0,19	0,44	-0,66	1,04	0,26	0,43	0,664
	Ödül	-0,65	0,75	-2,12	0,83	-0,56	-0,86	0,389

Tablo 3'e göre antrenör davranış stillerinin spora bağlılığın odaklanma ve dinç olma boyutlarını yordama etkisi hiçbir boyut için anlamlı değildir. Ölçüm modeli ve yapısal regresyon modeline ilişkin standardize edilmiş yol değerleri Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Standardize edilmiş yol katsayıları

Not. odul = Ödüllendirme Davranış, ssyld = Sosyal Destek, otrtr = Otoriter Davranış, dmkr = Demokratik Davranış, egitm = Eğitim-öğretim, odak = Odaklanma, dinc = Dinç Olma

Spora bağlılığın yordanmasına yönelik antrenör davranış algısının yordama etkisinin incelendiği yapısal regresyon modeli için model-veri uyumu sağlanmıştır (Tahmin Metodu = Ağırlıklandırılmış En Küçük Kareler (ULS); Model Testi için $X^2 = 3944$, $sd = 1162$ ve $p > 0,05$). Hatalara ilişkin uyum iyiliği indeksleri kabul edilebilir uyum değerlerine sahiptir (SRMR = ,05; RMSEA = ,07 [%95 Güven Aralığı Alt Limit ,07 ve Üst Limit ,08] ve RMSEA p değeri < ,001). Modelin açıklayıcılığına yönelik hesaplanan uyum indeksleri genel olarak ,95'in üzerindedir ve iyi uyum değerlerine sahiptir (CFI = ,98; TLI = ,98; NNFI = ,98; NFI = ,97; PNFI = ,93; RFI = ,97; IFI = ,98; RNI = ,98;). Model testi ve uyum indekslerine göre yüksek düzeyde model-veri uyumunun sağlandığı görülmüştür. Ölçüm modelinde yer alan bütün

yollar istatistiksel olarak anlamlıdır ($z > 1,96$ ve $p < ,001$). Tablo 4’te spora bağlılığın yordanmasına yönelik iki düzeyli yapısal regresyon modeli sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4. Spora bağlılığın yordanmasına yönelik iki düzeyli yapısal regresyon analizi sonuçları

Yordanan	Yordayan	B	Std. Hata	%95 Güven Aralığı		β	z	p
				Alt Limit	Üst Limit			
Spora Bağlılık	Antrenör Davranış Algısı	0,33	0,01	0,31	0,35	0,43	31,4	<,001

Tablo 4’e göre antrenör davranış algısının spora bağlılık düzeyini yordama etkisi anlamlıdır. Antrenör davranış stilleri algısındaki 1 birim puan ile spora bağlılık düzeyinde ,33 birim puan ilişkilidir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, sporcular tarafından algılanan antrenör davranış stilleri ile spora bağlılık arasındaki ilişkinin ve davranış stillerinin bağlılığı yordama etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Literatürde algılanan antrenör davranışları ve spora bağlılığı meydana getiren farklı bileşenler tanımlanmıştır. Bu kavramlara yönelik bileşenlerin çokluğu, bulguların yorumlanmasını sınırlandırmaktadır. Bu nedenle araştırmada ele alınan kavramlar hem alt boyut olarak hem de alt boyutların oluşturduğu spora bağlılık ve algılanan antrenör davranış yapısı olarak ikinci düzeyde ele alınmıştır. Bu doğrultuda ilk olarak algılanan antrenör davranışının her bir boyutunun (eğitim-öğretim, demokratik, otoriter, sosyal destek, ödül) spora bağlılığın odaklanma ve dinç olma boyutlarını yordama etkisi tek düzeyli yapısal regresyon modeli ile incelenmiştir, daha sonra her iki yapıyı meydana getiren boyutlar antrenör davranış algısı ve spora bağlılık yapısında toplanarak çok düzeyli yapısal regresyon modeli ile incelenmiştir. Araştırma neticesinde, sporcular tarafından algılanan antrenör davranış stillerinin spora bağlılığı alt boyutları bakımından etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Fakat değişkenler bir bütün olarak ele alındığında, antrenör davranışlarına yönelik algının, spora bağlılığı etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, antrenör davranışına yönelik olumlu algının spora bağlılığı artırdığını, olumsuz algının ise spora bağlılığı azalttığını göstermektedir.

Yapılan incelemelerde, ulusal alanyazında sporcular tarafından algılanan antrenör davranış stilleri ile spora bağlılık düzeylerini inceleyen başka bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bakımdan mevcut araştırmanın gelecekte bu alanda yapılacak olan araştırmalara kaynak oluşturacak niteliktedir. Sporda antrenör davranış stillerinin, sporcuların spora olan bağlılıklarına etkisini inceleyen araştırmaya rastlanmaması, sporcuların bağlılıkları konusunda net çıkarımlar yapmayı ve konuya ilişkin genellemede bulunmayı sınırlandırmaktadır. Bu sınırlılık nedeniyle benzer kavramların (antrenör liderliği, antrenör davranışı, antrenör sporcu ilişkisi, antrenör desteği) ele alındığı araştırma bulgularına göre değerlendirmeler yapılmıştır.

Antrenörlerin ortaya koyduğu davranış stillerinin motivasyon, sportif başarı, liderlik özellikleri, hedef yönelimi, sosyal destek, keyif alma ve spora devam etme gibi değişkenler ile ilişkisini inceleyen birçok çalışma mevcuttur (Avcı ve ark., 2018; Can ve ark., 2010; Curran ve ark., 2015; Davis ve ark., 2019; Güllü, 2018; Kalkan ve Sarı, 2021; Merdan ve Çağlar, 2022;

Sheridan ve ark., 2014; Toros ve Duvan, 2011; Ulukan, 2005; Weiss ve ark., 2001; Wekesser ve ark., 2021). Pulido ve arkadaşları (2018) yaptığı çalışmada, antrenör tarafından oluşturulan antrenman ortamının sporcu bağlılığıyla ilişkisini incelemiştir. Bu çalışma ile destekleyici antrenör davranış tarzının sporcuların içsel güdülenmesini arttırdığı ve bu durumun spora bağlılığı olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, engelleyici antrenör davranışlarının sporcuların güdülenmesini azalttığı ve bu durumun spora bağlılığı olumsuz yönde etkilediği sonucuna varmışlardır. Ortiz Marholz ve arkadaşları (2016) ise antrenörün rekabetçi sporlarda oynadığı rolünü, takımda oluşturulan motivasyonel iklim ile oyuncu bağlılığı ilişkisini incelemiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgular, algılanan motivasyonel iklim ile oyuna bağlılık arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Izad ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan araştırmada, sporcuların algıladıkları antrenör sosyal desteği ile spora bağlılıkları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu araştırma, sporcuların algıladıkları antrenör sosyal destek düzeyinin artmasıyla spora bağlılıklarının arttığını göstermektedir. Hall ve arkadaşları (2017) tarafından yürütülen araştırmada, güdüsel iklim ile spora bağlılık arasındaki ilişki bireysel ve takım sporları düzeyinde incelenmiştir. Araştırmanın sonuçları hem bireysel hem takım sporlarında görev yönelimi ikliminin spora bağlılık ile pozitif ve anlamlı bir ilişkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, antrenörlerin sporculara görev ve başarıya odaklı bir iklim sağlayarak spora bağlılıklarını arttırdığını göstermektedir. Bunun yanı sıra, takım çalışması ve iş birliği gibi takım düzeyindeki faktörlerin sporcuların spora bağlılıklarını etkileyebileceği vurgulanmaktadır. Diğer bir çalışmada Leo ve arkadaşları (2009) ise antrenörlerin oluşturduğu güdüsel iklim ile spora bağlılık arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu sonuçlar, spora bağlılığın antrenör tarafından oluşturulan ustalık iklimi algısı ile pozitif, performans iklimi algısı ile negatif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Tolukan ve Akyel (2019) sporcu-antrenör ilişkisi ile spora bağlılık arasındaki ilişkiyi Türkiye Futbol Federasyonu 1. lig ve 2. liginde oynayan futbolcular üzerinde araştırmıştır. Araştırma sonuçları antrenör-sporcu ilişkisinin spora bağlılık ile pozitif ve güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu göstermiştir. De Muynck ve ark., (2020) koçluk stili, ebeveyn davranışı ve futbolcu motivasyonu ve bağlılığı arasındaki ilişkileri incelemiştir. Koçun ve ebeveynlerin ihtiyaç duyduğu destekleyici stiller, motivasyon ve bağlılık ile olumlu bir şekilde ilişkilidir. İncelenen bu araştırma sonuçları mevcut araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Bu çalışmalara ek olarak spora olan bağlılığın artırılmasında, antrenör davranış stillerinin önemli olduğunu gösteren pek çok araştırma bulunmaktadır (Berestetska, 2016; Jowett ve Cockerill 2003; Kim ve Cruz, 2022; Mishra ve ark., 2016; Notario-Alonso ve ark., 2023; Sousa ve ark., 2007; Torregrosa ve ark., 2008).

Araştırmadan elde edilen bulgular, alanyazınla tartışılarak değerlendirilmiş ve sporcuların algıladıkları antrenör davranışlarının, spora olan bağlılıklarını etkilediği yönündeki genel sonuca ulaşılmıştır. Bu sonuç, sporcuların spora devam etmelerinde algılanan antrenör davranışlarının ve antrenörlerin sporculara olan yaklaşım stillerinin önemini ortaya koymaktadır. Mevcut araştırma grubuyla yürütülen bu çalışma ile varılan sonuçlar, sporcuların spora olan bağlılıklarının artırılmasında, antrenör davranışlarının etkili bir boyut olarak ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma 18-27 yaş aralığında yer alan sporcular ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme araçları öz-bildirime dayalı testlerden oluşmaktadır, ayrıca spor için liderlik ölçeği, antrenör davranışına yönelik algıyı değerlendirmektedir. Bu nedenle araştırma bulguları ve sonuca yönelik değerlendirmeler davranış algısına ilişkin olmalıdır. Davranış stilleri ise yalnızca kullanılan ölçekteki boyutlar ile sınırlıdır. Literatürde çeşitli antrenör davranış stillerine yönelik ölçme araçlarının olduğu da dikkate alınmalıdır. Sınırlılık ve aşağıda yer alan öneriler dikkate alınarak mevcut araştırma farklı bir bakış açısı ve tasarım ile tekrarlanabilir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ve ele alınan literatür doğrultusunda; mevcut çalışmada yer almayan farklı antrenör davranış stilleri ile sporcuların spora olan bağlılıkları arasındaki ilişkilerin incelenmesi önerilmektedir. Bununla birlikte, sporcuların spora olan bağlılıkları motivasyon, zevk/haz, keyif alma gibi farklı boyutlarla ele alınarak incelenebilir. Ayrıca farklı spor branşlarına özgü araştırma grupları ile çalışmalar yürütülebilir. Mevcut araştırma daha büyük bir araştırma grubuna uygulanabilir. Mevcut nicel veriler ışığında nitel ve karma yöntemle hazırlanmış çalışmaların yapılması da daha kapsamlı sonuçların ortaya konulmasına yardımcı olacaktır.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma dizaynı, verilerin toplanması, istatistiksel analizler, raporun hazırlanması YA, BÖ ve HFK tarafından yapılmıştır.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler

Kurul Adı: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulları: Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı

Tarih: 28.10.2022

Sayı/Karar No: E-60263016-050.06.04-224129

KAYNAKLAR

- Esen, Ö., Aydın, C., & Aydın, R. (2016). Inflation threshold effect on economic growth in Turkey. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, 7(22), 1983-1993. Erişim adresi: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/1004>
- Alemu, S. M., & Babu, S. (2011). Football coach leadership styles and players commitment. *National Monthly Refereed Journal of research in Commerce and Management*, 2(5) 110-121. Erişim adresi: <https://www.cabdirect.org/cabdirect/abstract/20133318442>
- Altıntaş, A., Çetinkalp, Z. K., & Aşçı, F. H. (2012). Antrenör-sporcu ilişkisinin değerlendirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 119-128. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sbd/issue/16378/171351>
- Avcı, K.S., Çepikkurt, F., & Kale, E. K. (2018). Examination of the relationship between coach-athlete communication levels and perceived motivational climate for volleyball players. *Universal Journal of Educational Research*. 6(2), 346-353. Erişim adresi: <https://eric.ed.gov/?id=EJ1170598>
- Bekiari, A., & Sympas, I. (2015). Coaches' verbal aggressiveness and motivational climate as predictors of athletes' satisfaction. *Journal of Education, Society and Behavioural Science*, 9(4), 318-329. <https://doi.org/10.9734/BJESBS/2015/17757>
- Berestetska, K. (2016). The Relationship Between Perceived Coaching Behaviors, Intrinsic Motivation, and Scholarship Status on NCAA Division I Tennis Players' Sport Commitment. *Journal of Sport Behavior*, 42(3), 277-304. Erişim adresi: <https://link.gale.com/apps/doc/A600161179/AONE?u=anon~28ef89b8&sid=googleScholar&xid=d330d263>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Attachment*. Basic Books.
- Can, Y., Güven, H., Soyer, F., & Demirel, M. (2010). Elit taekwondo sporcularında aile-antrenör-kulüp desteği ve başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 240-252. Erişim adresi: <https://www.j-humansciences.com/ojs/index.php/IJHS/issue/view/18>
- Chelladurai, P. (1984). Discrepancy between preferences and perceptions of leadership behavior and satisfaction of athletes in varying sports. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 6(1), 27-41. <https://doi.org/10.1123/jsp.6.1.27>
- Chelladurai, P., & Saleh, S. D. (1980). Dimensions of leader behavior in sports: Development of a leadership scale. *Journal of Sport Psychology*, 2(1), 34-45. <https://doi.org/10.1123/jsp.2.1.34>
- Cranmer, G. A., & Myers, S. A. (2015). Sports teams as organizations: A Leader-member exchange perspective of player communication with coaches and teammates. *Communication & Sport*, 3(1), 100-118. <https://doi.org/10.1177/2167479513520487>
- Curran, T., Hill, A. P., Hall, H. K., & Jowett, G. E. (2015). Relationships between the coach-created motivational climate and athlete commitment in youth sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 37(2), 193-198. <https://doi.org/10.1123/jsep.2014-0203>
- Coutu, D., Kauffman, C., Charan, R., Peterson, D. B., Maccoby, M., & Scoular, P. A. (2009). What can coaches do for you. *Harvard Business Review*, 87(1), 91-97. Erişim adresi: <https://hbr.org/2009/01/what-can-coaches-do-for-you>
- Côté, J., Salmela, J.H., Trudel, P., Baria, A., & Russell, S.J. (1995). The coaching model: A Grounded assessment of expertise gymnastic coaches' knowledge. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 17(1), 1-17. <https://doi.org/10.1123/jsep.17.1.1>
- Davis, L., Jowett, S., & Tafvelin, S. (2019). Communication strategies: The Fuel for quality coach-athlete relationships and athlete satisfaction. *Frontiers in psychology*, Article 10, 2156. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02156>
- De Muynck, G. J., Morbée, S., Soenens, B., Haerens, L., Vermeulen, O., Vande Broek, G., & Vansteenkiste, M. (2020). Do both coaches and parents contribute to youth soccer players' motivation and commitment? An examination of their unique (de) motivating roles. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2020.1739111>
- Dolaşır S. (2006). *Antrenörlük etiği ve ilkeleri*. Gazi Kitapevi.

- Frankel R. J., Wallen E. N., & Hyun, H. H. (2011). *How to design and evaluate research in education. (8th Edition)*. McGraw-Hill.
- Güllü, S. (2018). Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile sportmenlik yönelimleri üzerine bir araştırma. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 190-204. <https://doi.org/10.33689/sportmetre.482295>
- Guillen, F., & Martinez-Alvarado, J.R. (2014). The sport engagement scale: An Adaptation of the utrecht work engagement scale (UWES) for the Sports Environment. *Universitas Psychologica*, 13(3), 975-984. Erişim adresi: <https://www.redalyc.org/pdf/647/64733438013.pdf>
- Hall, M. S., Newland, A., Newton, M., Podlog L., & Baucom B. R. (2017). Perceptions of the social psychological climate and sport commitment in adolescent athletes: A Multilevel analysis. *Journal of Applied Sport Psychology*, 29(1), 75-87. <https://doi.org/10.1080/10413200.2016.1174906>
- Izad, N., H., Badami, R., Baluch, B., dan Linda, J., & Duffy, L. J. (2016). The perception of same gender coaches by iranian skaters and its influence on sport achievement motivation and commitment. *International Journal of Science Culture and Sport*. 4(1), 1-13. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/intjscs/issue/25040/264370>
- Jowett, S. (2005). The coach-athlete partnership. *The psychologist*, 18(7), 412-415. Erişim adresi: <https://psycnet.apa.org/record/2005-08012-002>
- Jowett, S., & Cockerill, I. M. (2003). Olympic medallists' perspective of the athlete-coach relationship. *Psychology of sport and exercise*, 4(4), 313-331. [https://doi.org/10.1016/S1469-0292\(02\)00011-0](https://doi.org/10.1016/S1469-0292(02)00011-0)
- Jowett, S., & Poczwadowski, A. (2007). *Understanding the coach-athlete relationship*. In S. Jowette and D. Lavallee (Eds.), *Social Psychology in Sport* (pp. 3-14). Human Kinetics.
- Kalkan, T., & Sarı, İ. (2021). Antrenör davranışları: Kuramsal yaklaşımlar, antrenörün sporcuya etkisi ve öneriler. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 41-54. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/joinesr/issue/71561/1151688>
- Karakoç, Ö., Yüksek, S., Aydın, A. D., Karakoç, B., Yetiş, Ü., & Baydil, B. (2011). Milli takım düzeyindeki erkek judocuların kulüp antrenörlerinde gözlemledikleri etik dışı davranışlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 321-332. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/49053/625842>
- Kayhan, R. F., Bardakçı, S., & Caz, Ç. (2020). Spora bağlılık ölçeğini Türkçe'ye uyarlama çalışması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 2905-2922. <https://doi.org/10.15869/itobiad.67>
- Kılıç, K., & İnce, L. M. (2021). Antrenörlerin kullandıkları öğretim yöntemleri ölçeği- Antrenör sürümünün (Aköy-Antrenör) eş zamanlı geçerliği ve güvenilirliği. *Spor Bilimleri Dergisi*, 32(2), 64-74. <https://doi.org/10.17644/sbd.887547>
- Kim, H. D., & Cruz, A. B. (2022). Gender differences in the relationships between coach transformational leadership and player satisfaction and commitment: A Meta-analytic review. *Frontiers in psychology*, 13, 915391. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.915391>
- Leo, F. M., Sánchez, P. A., Sánchez, D., Amado, D., & García-Calvo, T. (2009). Influence of the motivational climate created by coach in the sport commitment in youth basketball players. *Revista de Psicología del Deporte*, 18(3), 375-378. Erişim adresi: <https://ddd.uab.cat/record/62672>
- Ortiz Marholz, P., Gómez-López, M., Martín, I., Reigal Garrido, R. E., Garcia-Mas, A., & Chiroso, L. J. (2016). Role played by the coach in the adolescent players' commitment. *Studia Psychologica*, 58(3), 184-198. <https://doi.org/10.21909/sp.2016.03.716>
- Martínez-Alvarado, J. R., Guillen, F., & Feltz, D. (2016). Athletes' motivational needs regarding burnout and engagement. *Revista de psicología del deporte*, 25(1), 65-71. Erişim adresi: <https://ddd.uab.cat/record/145977>
- Martín-Albo, J., Núñez, J. L., & Navarro, J. G. (2003). La evolución motivacional como criterio discriminante en los deportes. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 35(2), 139-150. Erişim adresi: <http://hdl.handle.net/10553/42834>
- Merdan, H. E., & Çağlar, E. (2022). Ergen sporcularda spora bağlılık ile ilişkili bireysel ve sosyal faktörler: Sistematik derleme. *Spor Bilimleri Dergisi*, 33(3), 120-148. <https://doi.org/10.17644/sbd.1008784>

- Mishra, N., Sharma, N., & Kamalanabhan, T. J. (2016). Is internal communication important for sport commitment: Survey of Indian cricket players. *Communication & Sport*, 4(2), 212-239. <https://doi.org/10.1177/21674795155728>
- Notario-Alonso, R., Prieto-Ayuso, A., García-Notario, A., & Contreras-Jordán, O.R. (2023). The sports commitment in football players and its relationship with the coach performance: A Systematic review. *Journal of Human Sport and Exercise*, 18(2), 270-282. <https://doi.org/10.14198/jhse.2023.182.01>
- O'Neil, L., & Hodge, K. (2020). Commitment in sport: The role of coaching style and autonomous versus controlled motivation. Advance online publication. *Journal of Applied Sport Psychology*, 2(6), 607-617. <https://doi.org/10.1080/10413200.2019.1581302>
- Ortiz Marholz, P., Arriaza, E., & Jeria, V. (2011). Nivel de compromiso deportivo en tenistas y futbolistas entre 10 y 14 años. *Summa Psicológica UST*, 2(8), 53-60. Erişim adresi: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3876641>
- Özkurt, B. (2023). *Elit güreşçilerde motivasyonel belirleyicilerin spora devam etme niyeti üzerindeki etkisi: Keyif almanın aracı rolü*. Doktora tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Enstitüsü, Lisansüstü Eğitim Entitüsü, Sakarya.
- Özşaker, M., Sari, İ., & Omrak, H. (2016). Antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların güdülenmesi için önemi. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3122-3129. <https://doi.org/10.14687/jhs.v13i2.3954>
- Pulido, J. J., Sánchez-Oliva, D., Sánchez-Miguel, P. A., Amado, D., & García-Calvo, T. (2018). Sport commitment in young soccer players: A self-determination perspective. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 13(2), 243-252. <https://doi.org/10.1177/1747954118755443>
- Saatçioğlu, C., & Karaca, O. (2012). Ekonomi ve spor: Ekonomik gelişmenin uluslararası sportif başarı üzerindeki etkisi. *Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1, 27-42. Erişim adresi: https://www.yalova.edu.tr/files/userfiles/83/2_saatcioglu_karaca.pdf
- Santi, G., Bruton, A., Pietrantonio, L., & Mellalieu, S. (2014). Sport commitment and participation in masters swimmers: The Influence of coach and teammates. *European Journal of Sport Science*, 14(8), 852-860. <https://doi.org/10.1080/17461391.2014.915990>
- Scanlan, T. K., Carpenter, P. J., Simons, J. P., Schmidt, G. W., & Keeler, B. (1993). An introduction to the sport commitment model. *Journal of sport and exercise psychology*, 15(1), 1-15. <https://doi.org/10.1123/jsep.15.1.1>
- Schaufeli, W.B., & Bakker, A.B. (2003). *Utrecht work engagement scale. Preliminary manual*. Utrecht University.
- Sheridan, D., Coffee, P., & Lavallee, D. (2014). A Systematic review of social support in youth sport. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 7(1), 198-228. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2014.931999>
- Short S.E., & Short M.W. (2005). Essay Role of the coach in the coach-athlete relationship. *The Lancet*, 366, 529-530. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(05\)67836-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(05)67836-1)
- Smoll, F.L., & Smith, R.E. (1984). Leadership research in youth sports. In J. M. Silva III & R. S. Weinberg (Eds.) in book *Psychological foundations of sport* (pp. 371-386). Human Kinetics
- Sousa, C., Torregrosa, M., Viladrich, C., Villamarín, F., & Cruz, J. (2007). The commitment of young soccer players. *Psicothema*, 19(2), 256-262. Erişim adresi: <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=72719212>
- Stirling, A. E., & Kerr, G. A. (2009). Abused athletes' perceptions of the coach-athlete relationship. *Sport in Society*, 12(2), 227-239. <https://doi.org/10.1080/17430430802591019>
- Sunay, H. (1997). Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün uyguladığı antrenör eğitimi programlarının değerlendirilmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(4), 44-60. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gbesbd/issue/27954/303622>
- Sunay, H. (2013). Coaching practises of first and second league women-men volleyball coaches in Turkey. *Life Sciences Journal*. 10(7), 556-561. <https://doi.org/10.7537/marslsj1007s13.87>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson

- Tolukan, E., & Akyel, Y. (2019). Futbolda antrenör-sporcu ilişkisi ve sürekli sportif kendine güven üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 103-112. <https://doi.org/10.33689/spormetre.529669>
- Torregrosa, M., Sousa, C., Viladrich, C., Villamarin, F., & Cruz, J. (2008). Motivational climate and coaches' communication style predict young soccer players' commitment. *Psicothema*, 20(2), 254-259. Erişim adresi: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18413087/>
- Toros, T., & Duvan, A. (2011). Eskrimcilerde algılanan antrenörlük davranışı, kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişki. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 33-41. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bsd/issue/53556/713368>
- Ulukan, M. (2005). Futbolcuların performans ve kulübe bağlılıklarında antrenörlerin liderlik özelliklerinin rolü. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 37-44. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunibesyo/issue/28885/308964>
- Unutmaz, V., & Gençer, R. T. (2014). Spor için liderlik ölçeği-sporcunun antrenör davranışını algılaması versiyonunun psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 27-34. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cbubesbd/issue/32234/357811>
- Vanek M. (1971). *The Coaches' Role and Attitudes*. Proceedings of International Symposium on the Art and Science of Coaching. Canada.
- Yapar, A., & İnce, M. L. (2014). Sporcular için antrenör davranışlarını değerlendirme ölçeğinin Türkçe uyarlaması (SADDÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 25(4), 203-212. <https://doi.org/10.17644/sbd.171673>
- Weiss, M. R., Kimmel, L. A., and Smith, A. L. (2001). Determinants of sport commitment among junior tennis players: Enjoyment as a mediating variable. *Pediatric Exercise Science*, 13(2), 131-144. <https://doi.org/10.1123/pes.13.2.131>
- Weiss, W. N. (2015). Competitive-level differences on sport commitment among high school and collegiate-level athletes. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 13(3), 286-303. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2014.958517>
- Wekesser, M. M., Harris, B. S., Langdon, J., & Wilson Jr, C. H. (2021). Coaches' impact on youth athletes' intentions to continue sport participation: The mediational influence of the coach-athlete relationship. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 16(3), 490-499. <https://doi.org/10.1177/1747954121991817>
- West, L. (2016). *Coach-athlete communication: Coaching style, leadership characteristics, and psychological outcomes*, Master thesis, Bowling Green State University.

